

STANOWISKO KNF W SPRAWIE STOSOWANIA W POLSCE UNIJNEJ DYREKTYWY MIFID OD 1 LISTOPADA 2007

Niniejszy materiał stanowi podsumowanie analizy dokonanej w Urzędzie KNF i został przygotowany wyłącznie dla celów informacyjnych. Niniejszy materiał przedstawia zasady postępowania Urzędu KNF, jakie będą stosowane przez Urząd po 1 listopada 2007 r. w sytuacji braku implementacji Dyrektyw 2004/39 i 2006/73.

Urząd KNF zastrzega sobie prawo wprowadzenia zmian i uzupełnień do przedstawionego materiału informacyjnego.

Informacje zawarte w tym materiale nie stanowią porady prawnej. Urząd KNF nie jest organem uprawnionym do urzędowej wykładni prawa europejskiego oraz określania w sposób wiążący dla osób trzecich zakresu oraz zasad stosowania prawa, w szczególności prawa europejskiego.

System aktów prawnych regulujących świadczenie usług inwestycyjnych po 1 listopada 2007 r. w przypadku braku implementacji dyrektyw wspólnotowych do prawa krajowego

31 stycznia 2007 r. upłynął termin implementacji następujących aktów prawa wspólnotowego:

- Dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych (dalej MiFID I),
- Dyrektywy Komisji 2006/73/WE wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (dalej MiFID II).

Państwa członkowskie mają obowiązek stosować postanowienia Dyrektyw od 1 listopada 2007 r.

Dyrektywa MiFID I stwarza nowe ramy prawne dla świadczenia usług inwestycyjnych w UE poprzez ustalenie warunków udzielania zezwoleń i prowadzenia działalności dla firm inwestycyjnych oraz rynków regulowanych, a także towarzystw funduszy inwestycyjnych. Dyrektywa odgrywa kluczową rolę w tworzeniu stabilnych, wspólnych ram prawnych dla europejskiego rynku kapitałowego.

Implementacja postanowień Dyrektyw do krajowego porządku prawnego została przewidziana w projekcie ustawy zmieniającej ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz w aktach wykonawczych do niej (druk sejmowy nr 1789), a także w projekcie ustawy zmieniającej ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i w aktach wykonawczych do tej ustawy. Projekty ustaw zostały przekazane do Sejmu w maju 2007 r. Z uwagi jednak na skrócenie kadencji Sejmu i Senatu nie zostały uchwalone w przewidywanym terminie.

W związku z powyższym zaistniała konieczność wypracowania zasad przejściowych, które będą stosowane do momentu uchwalenia ww. nowelizacji.

Stan prawny po 1 listopada 2007 r. w przypadku braku implementacji Dyrektyw 2004/39/WE i 2006/73/WE

W przypadku braku implementacji dyrektyw MiFID I i MiFID II przez Polskę do dnia 1 listopada 2007 r. wystąpi problem związany ze stosowaniem właściwych przepisów odnoszących się do rynku kapitałowego. Będą istniały obok siebie następujące regulacje prawne:

1. obowiązujące polskie przepisy regulujące funkcjonowanie rynku kapitałowego (ustawa o obrocie instrumentami finansowymi i ustawa o funduszach inwestycyjnych, oraz akty wykonawcze do tych ustaw),
2. Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych (dalej MiFID I),
3. Dyrektywa Komisji 2006/73/WE wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (dalej MiFID II),
4. Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1287/2006 wprowadzające środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (dalej Rozporządzenie).

W tej sytuacji koniecznym wydaje się rozważenie zasad stosowania przez Urząd KNF prawa europejskiego oraz obowiązujących przepisów prawa polskiego.

Zasady stosowania prawa europejskiego

Rozważając zakres stosowania prawa wspólnotowego i zależności pomiędzy prawem wspólnotowym a prawem krajowym po 1 listopada 2007 r., Urząd KNF będzie kierować się następującymi zasadami wyznaczającymi ogólny kierunek stosowania prawa wspólnotowego.

Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego

Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego oznacza zapewnienie wszystkim normom prawa wspólnotowego przewagi w razie konfliktu z jakąkolwiek wcześniejszą lub późniejszą normą krajową w każdym państwie członkowskim. Zatem w sytuacji, gdy przepisy prawa państwa członkowskiego są sprzeczne z bezpośrednio skutecznymi przepisami prawa wspólnotowego, wówczas sądy i organy krajowe mają obowiązek stosować prawo wspólnotowe.

Bezpośrednia skuteczność przepisów dyrektywy

Zasada bezpośredniej skuteczności dyrektyw została ukształtowana w licznych orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS). W odniesieniu do dyrektyw ETS uznał, że uprawnienia przyznane jednostkom przez prawo wspólnotowe mogą być powoływane przed organami krajowymi bezpośrednio w celu ich wykonania, o ile spełnione są następujące warunki:

- przepisy danej dyrektywy są precyzyjne i bezwarunkowe,
- z norm dyrektywy wynikają prawa jednostek wobec państwa,
- upłynął termin implementacji dyrektywy przez dane państwo członkowskie, a jej normy nie zostały implementowane, albo implementacja jest nieprawidłowa.

Należy tu zaznaczyć, że przy formułowaniu tej zasady ETS akcentował jednak tylko obowiązek państw, czyli bezpośredni wertykalny skutek dyrektyw – możliwość powoływania się na bezpośrednio skuteczne normy prawa wspólnotowego przez jednostkę wobec państwa.

Pośredni skutek dyrektyw

Zasada skutku pośredniego jest generalną dyrektywą interpretacyjną, zgodnie z którą na krajowych organach sądowych i administracyjnych ciąży obowiązek wykładni prawa krajowego zgodnie z prawem wspólnotowym. W procesie stosowania prawa, państwa członkowskie i ich organy krajowe mają obowiązek tak interpretować przepisy wewnętrzne, by cele niewdrożonej dyrektywy zostały osiągnięte.

Stosowanie norm regulujących rynek kapitałowy po 1 listopada 2007 r.

Przy zastosowaniu powyższych zasad, porządek prawny po 1 listopada 2007 r., do momentu implementacji odpowiednich aktów prawa unijnego, będzie wyglądał w sposób następujący:

1. Przepisy aktów prawa polskiego pozostaną nadal stosowane, o ile nie będą kolidowały z bezpośrednio skutecznymi przepisami aktów unijnych (MiFID I, MiFID II i Rozporządzenie),
2. Na przepisy Dyrektywy MiFID I i MiFID II nadające jednostkom uprawnienia, jednostki będą mogły się powołać w stosunku do państwa lub organów publicznych (układ wertykalny), w przypadku spełniania przez te przepisy warunków bezpośredniej skuteczności (jasność, precyzyjność oraz bezwarunkowość – niepozostawianie swobody organom państw członkowskich),
3. Rozporządzenie, jako część krajowego porządku prawnego państw członkowskich od chwili wejścia w życie, obowiązuje wprost i nie podlega implementacji do krajowego porządku prawnego (zgodnie z art. 249 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską).
4. Organy krajowe i sądy będą zobowiązane do stosowania takiej wykładni prawa krajowego, która nie będąc niezgodna z prawem, zapewni realizację celów niewdrożonej dyrektywy i rozporządzenia.

W związku z powyższym Urząd KNF przedstawia informację dotyczącą zakresu stosowania, od dnia 1 listopada 2007 r., przepisów Rozporządzenia 1287/2006 i Dyrektyw: 2004/39 i 2006/73.

Rozporządzenie 1287/2006

W zakresie Rozporządzenia 1287/2006 należy wskazać, iż ze względu na brak implementacji Dyrektywy 2004/39, art. 7-8 rozporządzenia ma zastosowanie tylko w zakresie maklerskich instrumentów finansowych. Pozostałe przepisy Rozporządzenia stosowane są bezpośrednio, w miejsce obowiązujących obecnie przepisów prawa polskiego.

Dyrektywy 2004/39 i 2006/73:

W odniesieniu do **firm inwestycyjnych i rynków regulowanych** bezpośrednio zastosowanie znajdują następujące przepisy dyrektyw MiFID I i MiFID II :

MiFID I

Art. 2 ust. 1 pkt d	ma bezpośrednio zastosowanie
Art. 19 ust. 6, 9	ma bezpośrednio zastosowanie
Art. 20	ma bezpośrednio zastosowanie
Art. 24 ust.1-2	ma bezpośrednio zastosowanie

Art. 31 ust. 5	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 33 ust. 1	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 34 ust. 1	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 35 ust. 1	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 41 ust. 1 zd. 1	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 42 ust. 3, 4, 6	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 46	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 71	ma bezpośrednie zastosowanie

MiFID II

Art. 13	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 14	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 15	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 28 ust. 3	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 48	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 49	ma bezpośrednie zastosowanie

W odniesieniu do **towarzystw funduszy inwestycyjnych** posiadających zezwolenie na zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie lub doradztwa w zakresie obrotu papierami wartościowymi bezpośrednie zastosowanie znajdują następujące przepisy dyrektyw MiFID I i MiFID II:

MiFID I

Art. 2 ust. 1 lit h	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 10 ust. 3	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 19 ust. 6, 9	ma bezpośrednie zastosowanie

MiFID II

Art. 13	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 14	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 15	ma bezpośrednie zastosowanie
Art. 28 ust. 3	ma bezpośrednie zastosowanie